

Najczęściej zadawane pytania do regulaminu konkursu nr POWR.04.03.00-IP.07.00-001/15 na projekty współpracy ponadnarodowej realizowane poza Common Framework

I. WNIOSKODAWCY/PARTNERZY PROJEKTU

Data dodania odpowiedzi: 21.08.2015

1. W których działaniach z powyższych musi uczestniczyć partner zagraniczny, a w których tylko może?

Odpowiedź: Udział partnera zagranicznego jest wymagany w etapie: 1 (przygotowanie rozwiązania), 3 (analiza efektów testowania) i 4 (opracowanie ostatecznej wersji produktu). W przypadku etapów 2, 5, 6 działania z udziałem partnera zagranicznego nie są obligatoryjne, jednak IOK zaleca, aby partnerzy ponadnarodowi byli zaangażowani w jak największą faz realizacji projektu w celu wypracowania rozwiązania o jak najwyższej jakości, wynikającej m.in. z wartości współpracy ponadnarodowej.

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

2. Czy przedstawiciel partnera może na równi z partnerem zagranicznym brać udział w wypracowaniu modelu? np. brać udział we wszystkich spotkaniach, debatach, wyjazdach studyjnych (również tych za granicę), w konsultowaniu zmian itd.

Odpowiedź: To w jakim stopniu przedstawiciel partnera krajowego uczestniczy na równi z partnerem zagranicznym w wypracowywaniu modelu zależy od idei projektu i podziału zadań merytorycznych pomiędzy partnerów projektu. Należy podkreślić, że udział partnerów (a więc wniesienie zasobów ludzkich, organizacyjnych, technicznych lub finansowych) przekłada się bezpośrednio na to, kto i w jakim zakresie odpowiada (realizuje) dane zadanie. Udział partnera w danym zadaniu musi być adekwatny do opisanych we wniosku celu projektu oraz jego oczekiwanych rezultatów i produktów. Partner, co do zasady, jest zaangażowany w realizację całego projektu, co oznacza, że uczestniczy już w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie i zarządzaniu projektem, przy czym partner może uczestniczyć w realizacji tylko części zadań w projekcie. Poza tym kwestia udziału partnerów ponadnarodowych znajduje się przy opisie poszczególnych etapów projektu, przy każdym z nich wskazano, czy udział partnera jest obligatoryjny czy dobrowolny - w stosunku do partnerów krajowych nie zastosowano szczegółowych wymogów i ich udział w wypracowywaniu modelu zależy od pomysłu na cały projekt. Każdy projekt jest inny i sytuacja w której partner (rzy) krajowy uczestniczy w wypracowywaniu modelu na równi z partnerami krajowymi jest zatem teoretycznie możliwa. Niemniej nie znając dokładnie projektu należy podkreślić, że zasadność (uzasadnienie wyboru/doboru partnerów do realizacji poszczególnych zadań) i związane z tym koszty udziału poszczególnych partnerów będą podlegały ocenie ekspertów.

3. Czy partner krajowy musi podpisać list intencyjny i na jakim poziomie decyzyjności musi być to podpis?

Odpowiedź: Nie, list intencyjny podpisują wyłącznie lider w imieniu partnerstwa krajowego i partnerzy zagraniczni. Przypominamy natomiast, że partnerzy krajowi - osoby reprezentujące poszczególnych partnerów, podpisują się na wniosku o dofinansowanie - część VIII Oświadczenia. Ponadto, list intencyjny lider podpisuje tylko z każdym z partnerów ponadnarodowych aczkolwiek dopuszczalna jest sytuacja, że zostanie podpisany jeden list intencyjny pomiędzy liderem a partnerami ponadnarodowymi.

Data dodania odpowiedzi: 27.07.2015

4. Czy użytkownik może być partnerem projektu?

Odpowiedź: Jeśli beneficjent lub partner krajowy projektu są instytucją, o której mówi brzmienie konkretnego kryterium dostępu do danego tematu odnoszące się do tego, kto może być użytkownikiem, to jest to możliwe. Taka informacja znajduje się w Regulaminie konkursu w rozdziale 2.3.1 Zakres merytoryczny projektu (należy odnaleźć właściwy temat konkursu).

5. Czy jeśli beneficjentem/wnioskodawcą jest jednostka sektora finansów publicznych, to czy do wyboru partnera ponadnarodowego również ma zastosowanie zasada otwartego naboru na stronie internetowej? (podobnie jak w przypadku partnera krajowego)

Odpowiedź: Nie ma obowiązku stosowania „trybu konkurencyjnego” przy wyborze partnera ponadnarodowego. Przypominamy, że do wyboru partnerów z innych niż Rzeczpospolita Polska państw w ramach współpracy ponadnarodowej, o której mowa w art. 10 rozporządzenia EFS, nie stosuje się przepisów Art. 33 ust. 2 pkt 1 i ust. 3, czyli obowiązuje zapis, że podmiot, dokonujący wyboru, jest obowiązany w szczególności do uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze oraz podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera. Ponadto do wyboru partnerów ponadnarodowych nie stosuje się zapisu art. 33 ust. 3.

Obowiązek ten dotyczy wyboru partnera krajowego, jeśli wnioskodawca jest jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych (zgodnie z art. 33 Ustawy wdrożeniowej, wnioskodawca, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów. W szczególności jest zobowiązany do:

- ogłoszenia otwartego naboru partnerów na swojej stronie internetowej wraz ze wskazaniem co najmniej 21-dniowego terminu na zgłaszanie się partnerów,
- uwzględnienia przy wyborze partnerów zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, deklarowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenia w realizacji projektów o podobnym charakterze,
- podania do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej informacji o podmiotach wybranych do pełnienia funkcji partnera).

Szczegółowo kwestie oceny potencjału wnioskodawcy/partnera reguluje Instrukcja wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER. We wniosku o dofinansowanie

należy wykazać, że wnioskodawca i partnerzy są zdolni do zapewnienia płynnej obsługi finansowej projektu oraz jakie zasoby finansowe wniosą do projektu wnioskodawca i partnerzy.

Data dodania odpowiedzi: 14.07.2015

Strona | 3

6. Czy jako instytucja możemy złożyć trzy wnioski w trzech różnych obszarach konkursu? Czy partner musi być inny w poszczególnych wnioskach?

Odpowiedź: Pojedyncza instytucja może wystąpić jako beneficjent maksymalnie dwukrotnie. Jedno z kryteriów dostępu wskazuje, że wnioskodawca składa nie więcej niż 1 wniosek o dofinansowanie projektu w określonym temacie konkursu, przy założeniu, że może złożyć wnioski w maksymalnie 2 tematach konkursu. Partner w obu projektach może być ten sam.

7. W regulaminie konkursu na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza Common Framework (POWER, działania 4.3 Współpraca ponadnarodowa, konkurs nr POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15), w punkcie 2.1 (Podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie projektu) zapisano: „W ramach konkursu wymaga się, aby wnioskodawca lub partner/-rzy krajowy/-i na dzień złożenia wniosku o dofinansowanie posiadał/-li co najmniej 3-letnie doświadczenie w działalności w obszarze merytorycznym projektu”. Czy kryterium to zostanie uznane za spełnione, jeżeli 3-letnie doświadczenie posiadał będzie wyłącznie partner krajowy projektu?

Odpowiedź: Kryterium posiadania co najmniej 3-letniego doświadczenia zostanie spełnione jeśli wnioskodawca lub partner krajowy będzie posiadał wymagane doświadczenie. Oznacza to, że doświadczenie może posiadać tylko jedna z wymienionych instytucji: partner krajowy lub wnioskodawca. Okres 3 lat musi dotyczyć jednej instytucji, nie można sumować doświadczenia wnioskodawcy i partnerów. Okres ten nie musi być jednak nieprzerwany tzn.: może składać się na niego kilka okresów, w których instytucja zdobywała doświadczenie w przedmiotowym obszarze.

8. Kto może być Beneficjentem projektu w ramach konkursu na Działanie 4.3 PO WER?

Odpowiedź: Zgodnie z regulaminem konkursu podmiotami wymienionymi jako uprawnione do składania wniosków mogą być:

- podmioty odpowiedzialne za kreowanie, realizację i monitorowanie polityk publicznych oraz kontrolę i nadzór nad tymi politykami,
- administracja publiczna,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- ogólnopolskie stowarzyszenia i związki jednostek samorządu terytorialnego,
- instytucje rynku pracy,
- instytucje pomocy i integracji społecznej,
- szkoły i placówki systemu oświaty,
- uczelnie,
- przedsiębiorstwa,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- partnerzy społeczni zgodnie z definicją przyjętą w PO WER,

- federacje lub związki organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.

Wszystkie jednostki, które mieszczą się w ww. katalogu mogą ubiegać się o dofinansowanie projektu w ramach konkursu.

9. Czy w ramach konkursu POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15 na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza *Common Framework* w ramach Osi Priorytetowej IV *Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa*, Działanie 4.3 *Współpraca ponadnarodowa PO WER* jedno z kryteriów dostępu mówi „Projekt realizowany jest w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach Unii Europejskiej, w tym przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z kraju innego niż Polska.” Czy partnerem ponadnarodowym może być np. Turcja, która może partycypować w innych programach np. H2020 czy mają być Państwa członkowskie UE?

Strona | 4

Odpowiedź: W ramach konkursu POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15 na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza *Common Framework*, projekt realizowany jest w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach Unii Europejskiej, co oznacza że jest realizowany w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach krajów członkowskich UE, w tym przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z kraju innego niż Polska.

10. W wymaganiach do konkursu 4.3 *Współpraca ponadnarodowa* zapisano, że partner ponadnarodowy musi pochodzić z UE. Czy może on być z Norwegii, która jest krajem stowarzyszonym? Czy, jeśli chcemy w projekcie zatrudnić ekspertów spoza konsorcjum projektowego, to czy mogą pochodzić z USA?

Odpowiedź: W ramach konkursu POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15 na projekty z komponentem ponadnarodowym realizowane poza *Common Framework*, projekt realizowany jest w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach Unii Europejskiej, co oznacza że jest realizowany w partnerstwie ponadnarodowym wyłącznie w ramach kraju członkowskiego UE, w tym przynajmniej jeden z partnerów pochodzi z kraju innego niż Polska.

Z pytania wynika, że eksperci będą dobrani do konkretnych działań projektowych, nie będą też ekspertami partnera ponadnarodowego.

Aby wydatek został uznany za kwalifikowany w ramach konkursu, musi spełniać m.in. wymogi wynikające z "Umowy Partnerstwa 2014-2020. Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020". Jednym z istotnych warunków jest niezbędność takiego wydatku do realizacji celów projektu.

W tym kontekście należy mieć na uwadze, że celem konkursu CPE jest wdrożenie i wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem ponadnarodowym z kraju członkowskiego UE. Projekty te muszą spełniać podstawowy warunek, tj. ich cele, rezultaty i produkty wypracowane we współpracy z partnerem ponadnarodowym są powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazują wartość dodaną i efekty takiej współpracy. Muszą też, poza wpisaniem się w określony temat konkursu, realizować co najmniej dwa rodzaje działań ponadnarodowych jak zostało to zdefiniowane na stronie 10 Regulaminu konkursu a także realizować 6 wymienionych na stronie 29 faz projektu. Efektem projektu musi być wdrożenie określonego, nowego rozwiązania w Polsce (oczekiwane rozwiązania zostały zdefiniowane przy każdym z siedmiu tematów konkursu). Nowe rozwiązanie oznacza produkty, które w całości, części lub formie nie były dotychczas stosowane w Polsce.

Tym samym po stronie wnioskodawcy leży udowodnienie, że ekspert z USA jest niezbędny do wypracowania i wdrożenia wybranego przez wnioskodawcę rozwiązania w ramach danego

tematu we współpracy z konkretnym krajem członkowskim UE. Na etapie oceny będzie analizowane, czy rzeczywiście eksperci z USA są niezbędni, oni i tylko oni dysponują wiedzą potrzebną do wypracowania i wdrożenia rozwiązania, które wnioskodawca zamierza np. transferować z konkretnego kraju członkowskiego UE.

Proszę jeszcze zwrócić uwagę, że zgodnie z „Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER” (s. 41) „wszystkie wydatki poniesione poza terytorium UE uzasadniane i opisywane są w uzasadnieniu znajdującym się pod szczegółowym budżetem projektu. Wydatki poniesione poza terytorium UE nie mogą przekraczać wartości określonej we wniosku o dofinansowanie projektu i muszą dotyczyć jednego z celów tematycznych określonych w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 470) - patrz podrozdział 8.1 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków”.

II. KWESTIE FINANSOWE

Data dodania odpowiedzi: 04.09.2015

1. Cross-financing i koszty zakupu środków trwałych – czy łącznie ich wartość ma stanowić do 10% wartości dofinansowania? Czy każda z tych kategorii kosztów może być warta do 10% wartości dofinansowania?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS, FS na lata 2014-2020 w projektach współfinansowanych ze środków EFS wartość wydatków poniesionych na zakup środków trwałych o wartości jednostkowej równej lub wyższej niż 350 zł netto w ramach kosztów bezpośrednich projektu oraz wydatków w ramach cross-financingu nie może przekroczyć łącznie 10% wydatków projektu. Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych precyzuje, iż dopuszczona wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych to nie więcej niż 5 %, a w przypadku cross-financingu 5% wydatków kwalifikowalnych na warunkach określonych w wytycznych.

2. Czy działania promocyjne w zakresie upowszechniania rezultatów projektu i zachęcania do wdrożenia produktu poprzez udział w funkcjonującej w ramach projektu platformie internetowej oraz konferencja końcowa z udziałem partnera zagranicznego w zakresie szerokiego przedstawienia produktu instytucjom wdrażającym jesy kwalifikowanym wydatkiem w ramach konkursu?

Odpowiedź: zgodnie z "Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020" wydatki na działania świadomościowe (m.in. kampanie informacyjno-promocyjne i różne działania upowszechniające) są niekwalifikowane.

Ponadto klasyczne działania informacyjno-promocyjne stanowią kategorie wydatków ujmowanych w kosztach pośrednich (działania informacyjno-promocyjne projektu - np. zakup materiałów promocyjnych i informacyjnych, zakup ogłoszeń prasowych) - s. 91 Wytucznych i dalej.

W związku z powyższym:

- działania promocyjne w zakresie upowszechniania rezultatów projektu i zachęcania do wdrożenia produktu poprzez udział w funkcjonującej w ramach projektu platformie internetowej - NIE;
- konferencja końcowa z udziałem partnera zagranicznego w zakresie szerokiego przedstawienia produktu instytucjom wdrażającym - TAK, ale w kosztach pośrednich.

3. Czy w ramach zadania wdrożenie rozwiązania do praktyki istnieje możliwość sfinansowania działań w firmach (grupie docelowej) wynikających z zastosowanego rozwiązania (tzn. szkolenia dla pracowników, medyczne badania profilaktyczne, zakup kartonów na fitness, organizacja sportowych pikników rodzinnych itp.).

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami regulaminu konkursu (s. 33) w celu wdrożenia rozwiązania do praktyki, kwalifikowalne mogą być koszty doradztwa, szkolenia, warsztatów, seminariów, spotkań, podczas których beneficjent wytłumaczy i nauczy użytkowników, w jaki sposób korzystać z nowego rozwiązania i jak je stosować w praktyce.

W kontekście 6 etapu realizacji projektu, który polega na opracowaniu rekomendacji dla użytkowników w celu wypracowania skutecznej trwałości stosowania rozwiązania, negatywnie może zostać oceniona sytuacja, w której wdrożenie modelu musi zostać sfinansowane z projektu lub refundowane przedsiębiorcy. Budzi to bowiem wątpliwość co do replikowalności modelu poza projektem

4. Czy jeśli zadanie partnera ponadnarodowego nie jest finansowane z budżetu PO WER jest możliwość wpisania "0" przy zadaniu?

Odpowiedź: Zgodnie z informacją uzyskaną z IZ PO WER obecnie system pozwala na zdefiniowanie zadania o wartości "0" pod warunkiem, że nie zostaną do niego dodane żadne wydatki. W przypadku definiowania wydatków dla zadania nie ma możliwości pozostawienia takiego wydatku na poziomie wartości 0. W instrukcji mowa jest o koszcie zero dla zadania, a nie dla etapu w danym zadaniu, zatem w opinii IZ PO WER warunek ten jest przez system spełniony i wnioskodawca powinien wykazać koszty na poziomie zadania. Jeżeli istnieje potrzeba szczegółowego wskazania wydatków to na ten moment do dyspozycji pozostaje pole „Uzasadnienie poszczególnych wydatków...” w sekcji Uzasadnienie wydatków cz. 2.

5. Czy partner krajowy może ponosić koszty pośrednie, w tym koszty zarządzania projektem?

Odpowiedź: Partner krajowy może ponosić koszty pośrednie, w tym zarządzania projektem, oczywiście w ramach jednego limitu dla całego projektu.

6. Czy przeprowadzenie badań własnych w ramach Etap 1 Przygotowanie rozwiązania we współpracy z partnerem ponadnarodowym jest kosztem kwalifikowanym?

Odpowiedź: Zgodnie z ustaleniami z IZ POWER niekwalifikowalne są badania i analizy, jeśli są niezbędne dla określenia wartości wskaźnika, a więc takie, których celem jest przede wszystkim zdobycie informacji służących dopiero do opracowania założeń projektu. Innymi słowy badania prowadzone przed rozpoczęciem projektu są niekwalifikowane.

Natomiast badania, analizy i ekspertyzy na poszczególnych etapach realizacji projektu są kwalifikowane na zasadach ogólnych, tzn. m.in w oparciu o niezbędność danego wydatku dla osiągnięcia celów projektu. Zgodnie z zapisami naszego regulaminu w pierwszej kolejności powinni Państwo przeanalizować dostępne wyniki badań, dopiero później, w przypadku ich braku można zdecydować o uzupełnieniu informacji poprzez wykonanie własnych badań. Konieczność ich wykonania będzie podlegać ocenie.

7. Czy po zakończeniu realizacji projektu lub po okresie trwałości projektu (przyjmijmy po 2 latach od zakończenia projektu) usługi związane z przeprowadzeniem szkolenia/doradztwa/studiów podyplomowych zgodnie z programem szkolenia/doradztwa/studiów podyplomowych wypracowanym w projekcie mogą być świadczone odpłatnie?

Odpowiedź: W opinii IZ PO WER komercyjne wykorzystanie utworu (np. aktualizowanie i utrzymywanie przez licencjobiorcę systemu informatycznego z własnych środków i pobieranie opłat za korzystanie z niego przez inne podmioty albo wykorzystywanie programu szkoleniowego w komercyjnej działalności usługowej świadczonej na rynku) wypracowanego w ramach projektu PO WER na podstawie licencji udzielonej przez właściciela autorskich praw majątkowych jest możliwe, o ile równocześnie przez tego właściciela zapewniony zostanie nieodpłatny dostęp (np. na podstawie wolnej licencji) do utworu w formie wypracowanej w ramach projektu PO WER (np. w postaci kodu źródłowego oprogramowania, którego napisanie współfinansowane było ze środków EFS albo danego programu szkoleniowego w postaci publikacji).

Jeżeli postanowienia danej licencji przewidują możliwość komercyjnego wykorzystania utworu, to możliwe jest również wykorzystywanie przez wnioskodawcę (albo inny podmiot, który uzyska licencję) programu szkoleniowego w jego komercyjnej działalności i pobierania za swoje usługi bazujące na danym utworze opłaty. W takim przypadku opłata pobierana jest de facto za wartość dodaną wnoszoną przez ten podmiot w postaci np. dostosowania danego programu szkoleniowego do specyfiki grupy docelowej szkolenia, czy też kompetentnego szkoleniowca.

Inne podmioty mają przecież nieodpłatny dostęp do tego programu i mogą z niego korzystać, w tym konkurować na rynku świadcząc własną usługę szkoleniową na podstawie danego programu dla innych podmiotów albo wykorzystywać taki program na własne potrzeby szkoleniowe i nie korzystać ze szkoleń zewnętrznych.

Oczywiście jednak w przypadku wnioskodawcy zachowany musi zostać okres trwałości projektu PO WER (jeżeli dotyczy to danego projektu).

Data dodania odpowiedzi: 21.08.2015

8. Na jakiej zasadzie będzie realizowane podwykonawstwo, czy będzie to tylko 30%, czy jeśli zostanie udowodnione w treści wniosku o dofinansowanie konieczność zwiększenia podwykonawstwa to czy IOK zaakceptuje takie rozwiązanie? Strona | 8

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014 – 2020 wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych w ramach projektu nie przekracza 30% wartości projektu. Wartość wydatków związanych ze zlecaniem usług merytorycznych może stanowić więcej niż 30% wartości projektu wyłącznie, o ile jest to uzasadnione specyfiką projektu i zostało wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu zatwierdzonym przez właściwą instytucję będącą stroną umowy. Proszę pamiętać, że faktyczną realizację zleconej usługi merytorycznej należy udokumentować zgodnie z umową zawartą z wykonawcą, np. poprzez pisemny protokół odbioru zadania, przyjęcia wykonanych prac, itp. Ponadto nie jest kwalifikowalne zlecenie usługi merytorycznej przez beneficjenta partnerom projektu i odwrotnie. Przypominamy również, że uzasadnienie dla zleczanych zadań w projekcie wymaga uzasadnienia pod szczegółowym budżetem i jego zasadność i przydatność do realizacji celów projektu będzie podlegać ocenie ekspertów.

9. Czy podwykonawstwo może być zlecone przez partnera zagranicznego?

Odpowiedź: Jeżeli partner zagraniczny będzie finansowany z budżetu PO WER obowiązują go takie same zasady jak partnera krajowego. Gdy partner zagraniczny realizuje zadanie na zasadzie wzajemności, tzn., wydatki pokrywa z własnego budżetu stosuje oczywiście zasady obowiązujące u niego. Proszę jednak pamiętać, iż są to projekty partnerskie, zatem partnerzy powinni wnieść do projektu takie zasoby kadrowe, organizacyjne, techniczne i finansowe, aby projekt mógł zostać efektywnie i racjonalnie wdrożony bez konieczności znacznego zlecenia usług merytorycznych wykonawcom zewnętrznym – stąd co do zasady ograniczenie ich wysokości do maksymalnie 30% wartości projektu. Dlatego mówiąc o powierzaniu tego typu zadań wykonawcom zewnętrznym nie może chodzić tu o powierzanie wykonawcom zewnętrznym nie będącym personelem projektu, zakupu pojedynczych towarów lub usług np. cateringowych lub hotelowych, chyba że stanowią one część zleconej usługi merytorycznej, czy angażowania personelu projektu.

10. Czy podwykonawstwem może być np. opracowanie rozwiązania, etap testowania rozwiązania?, czy ogłaszający konkurs oczekuje, że projekt zostanie w całości zrealizowany przez Lidera i Partnera zagranicznego?

Odpowiedź: Trudno jednoznacznie odpowiedzieć na Pani pytanie bez zapoznania się z całym projektem, gdyż każdy z nich jest inny, co skutkuje różnym podziałem zadań we projekcie.

Nie ma oczywiście w wytycznych czy regulaminie konkursu wymogu mówiących o tym w jaki dokładnie sposób każda z sześciu faz projektu ma być realizowana, z pewnością projekt nie musi być w całości zrealizowany tylko przez beneficjenta i partnerów skoro przewidziano możliwość zlecenia części zadań merytorycznych w projekcie. Zatem przynajmniej teoretycznie możliwe jest zlecenie opracowania rozwiązania czy testowania. Z drugiej jednak strony proszę zwrócić uwagę jak nazwane i opisane są poszczególne fazy w regulaminie konkursu i czemu w ogóle służą projekty partnerskie w ogłoszonym konkursie – przypominamy: ich celem jest wypracowanie i wdrożenie nowych rozwiązań we współpracy z partnerami z zagranicy. Każda z faz wyraźnie wskazuje, że to beneficjent z obowiązkowym lub fakultatywnym udziałem partnera ponadnarodowego, co do zasady realizuje poszczególne etapy. Jak wskazano powyżej, są to projekty partnerskie, zatem doświadczenie oraz wniesione do projektu zasoby kadrowe, organizacyjne, techniczne i finansowe powinny zapewnić przygotowanie i wdrożenie rozwiązania, co będzie podlegało ocenie pod kątem zdolności (potencjału wnioskodawcy i partnerów) partnerstwa do realizacji poszczególnych zadań w projekcie. Wnioskodawca musi uzasadnić dlaczego daną usługę chce zlecić i dlaczego nie jest w stanie sam jej zrealizować, określając powody tego stanu rzeczy. Może to być np. zlecenie usługi szkoleniowej. Sytuacja zlecenia zasadniczego elementu projektu z punktu widzenia osiągnięcia jego celów jakim jest opracowanie rozwiązania, wydaje się kłócić z ideą projektów partnerskich powoływanych właśnie do tego celu -rozwiązywania określonych problemów poprzez wypracowywanie nowych rozwiązań we współpracy ponadnarodowej. Oczywiście decyzja w kwestii jakie zadania będą zlecane w projekcie pozostawiana jest beneficjentowi.

11. W przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie. Czy jest dopuszczalne, a jeśli tak, to w jaki sposób, żeby krajowi czy zagraniczni trenerzy, doradcy czy inne osoby ze strony partnera krajowego lub zagranicznego, niezbędne do realizacji określonych we wniosku o dofinansowanie projektu zadań, mogły być angażowane do projektu.

Odpowiedź: Jeśli rodzaj zadań jakie powierzono w ramach projektu danej osobie jest inny od rodzaju zadań wykonywanych w standardowej działalności, to można jej zlecić zadanie w ramach projektu. Więc *a contrario*: jeśli lider ma taką osobę, która się u niego zajmowała danym rodzajem spraw, które mają być też wykonywane w ramach projektu, to nie może dojść do sytuacji w której inni partnerzy zlecają takiej osobie ww. zadania w ramach projektu.

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

1. W jaki sposób należy ująć w budżecie wynagrodzenie/rozliczenie partnera zagranicznego. Z regulaminu konkursu wynika, iż rozliczenia z partnerem zagranicznym mają się odbywać na zasadzie refundacji. Czy partner może wystawić fakturę za zrealizowanie konkretnego działania? faktura będzie obejmowała należne wynagrodzenie, delegacje, przeprowadzone szkolenia, itp.

Odpowiedź: Zgodnie z Regulaminem konkursu rozliczenie pomiędzy liderem a partnerem ponadnarodowym jak Pani napisała odbywa się na zasadzie refundacji poniesionych wydatków. Oznacza to, że partner ponadnarodowy najpierw ponosi wydatki ze swojego budżetu, wypełnia w systemie teleinformatycznym SL 2014 wnioski o płatność częściową a lider na tej podstawie dokonuje zwrotu środków. W projektach partnerskich nie może być mowy o przedstawianiu faktur – partnerzy realizują zadania wspólnie z liderem a nie realizują

zlecone zadania za które mogła by być wystawiona faktura. Projekty partnerskie nie polegają na wzajemnym zleceniu usług pomiędzy partnerami. Opisane jest to na str. 54 regulaminu konkursu w pkt 8. Niemniej rekomendujemy, aby partner zagraniczny przy dokonywaniu rozliczenia poniesionych kosztów załączał w formie elektronicznych plików skany dokumentów potwierdzających poniesione wydatki w tym faktury, rachunki, itp.

2. Czy można pokrywać koszty partnera krajowego np. płacić za przejazdy, noclegi, wynagrodzenie za konsultacje? Czy wtedy będzie to refundacja, tak jak w przypadku p. zagranicznego?

Odpowiedź: Partner krajowy musi ponosić wydatki zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020. Proszę też pamiętać, że są to projekty partnerskie, co oznacza, że każdy z partnerów wnosi określone zasoby kadrowe, finansowe, techniczne i organizacyjne. Kwestia ponoszenia i dzielenia kosztów pomiędzy lidera i partnerów krajowych reguluje podpisywana między nimi pisemna umowa, która, zgodnie z art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów pomocy w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020, określa m. in. sposób przekazywania dofinansowania na pokrycie kosztów ponoszonych przez poszczególnych partnerów projektu, umożliwiającą określenie kwoty dofinansowania udzielnemu każdemu z partnerów. Ponadto regulamin konkursu stanowi, że lider może przekazywać środki partnerom na finansowanie ponoszonych przez nich kosztów. Koszty te muszą wynikać z wykonania zadań określonych we wniosku. Realizacja ww. zadań nie oznacza świadczenia usług na rzecz beneficjenta. Z wymienionych przykładów nie budzi wątpliwości kwestia możliwości pokrycia kosztów przejazdów czy noclegów, natomiast w przypadku wynagrodzenia powstaje pytanie jaki jest zatem rzeczywisty (partnerski) udział partnera jeśli każe sobie płacić za konsultacje - powinien on wnieść określoną wiedzę merytoryczną i doświadczenie do projektu, w tym udzielać konsultacji czy doradztwa w zakresie powierzonych zadań - w tym celu jest włączany do projektu. Jeśli chcą Państwo płacić wynagrodzenie należy zlecić wykonanie określonych usług konsultacyjnych i nie wchodzić w partnerstwo z takim podmiotem.

W przypadku partnera krajowego, środki przekazywane są na wyodrębniony rachunek bankowy w formie zaliczki lub refundacji poniesionych kosztów, w wysokości określonej w harmonogramie płatności stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie. Jak napisano powyżej, w umowie partnerskiej sposób przekazywania dofinansowania pomiędzy liderem a partnerami krajowymi musi zostać określony.

Data dodania odpowiedzi: 14.07.2015

3. Koszty pośrednie są niekwalifikowalne w przypadku partnera ponadnarodowego. Czy zatem wynagrodzenie przedstawiciela partnera ponadnarodowego, zaangażowanego w organizację prac w projekcie, może być kwalifikowalne w kosztach bezpośrednich

Odpowiedź: W przypadku projektów partnerskich obowiązuje zasada wzajemności, tzn. każdy powinien płacić za realizowane przez siebie zadania, które są przypisane do danego partnera. Jeżeli zadanie przypisane jest konkretnemu partnerowi, to on jako odpowiedzialny merytorycznie za jego realizację, powinien je ponieść. Każdy projekt jest inny i podział oraz przypisanie zadań poszczególnym podmiotom może się różnić, bo zależy to od jego specyfiki.

IP wyraża zgodę na kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnera ponadnarodowego w ramach danego projektu, o ile przynosi to korzyść dla projektu i wydatek jest niezbędny do

realizacji celu projektu. Zatem we wniosku należy udowodnić, że ma to miejsce w taki sposób, aby oceniający nie miał wątpliwości, że tak naprawdę wnioskodawca proponuje zakup konkretnej usługi z zagranicy, a nie realne partnerstwo. Należy wyraźnie zaznaczyć, że w konkursie CPE realizuje się projekty partnerskie, czyli takie, gdzie partnerzy wnoszą zasoby techniczne, organizacyjne i finansowe a sytuacja finansowania działań partnerów jest wyjątkowa.

Przy kwestiach angażowania osób należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, § 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu, pkt 13 „w przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie”. Koszty zarządzania projektem ujmowane są teraz jako koszty pośrednie, a w przypadku partnera ponadnarodowego są niekwalifikowane. Reasumując, jeśli wnioskodawca udowodni taką konieczność, jest możliwe finansowanie w ramach projektu części lub całości zadań, za których realizację odpowiada partner ponadnarodowy. Wtedy jest on zobowiązany ponosić wydatki na realizację tych zadań zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014–2020.

4. Czy maksymalny poziom dofinansowania (97%) może ulec zmniejszeniu? Jeśli tak, to w jakim przypadku?

Odpowiedź: Maksymalny poziom dofinansowania może ulec zmniejszeniu. Przypadków, których to dotyczy może być bardzo wiele, np. niewniesienie przez wnioskodawcę i/lub partnerów wkładu własnego w kwocie określonej w umowie o dofinansowanie projektu, Instytucja Pośrednicząca może obniżyć kwotę przyznanego dofinansowania proporcjonalnie do jej udziału w całkowitej wartości projektu, określona część wydatków może zostać uznana za niekwalifikowane, np. zgodnie z zasadą proporcjonalności, mogą występować nieprawidłowości w projekcie, które wpłyną na ostateczny poziom dofinansowania. Szczegółowo te kwestie zostały opisane w *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFS, EFRR oraz FS na lata 2014-2020*.

5. Czy kondycja finansowa beneficjenta/partnera prywatnego (przedsiębiorstwo prywatne) podlega ocenie w procesie aplikowania o fundusze? - mam na myśli np. sprawozdanie finansowe.

Odpowiedź: Możliwość zapewnienia płynnej obsługi finansowej weryfikowana jest w oparciu o formalne kryterium wyboru projektów obowiązujące w ramach PO WER, które weryfikuje, czy wnioskodawca oraz partnerzy krajowi (o ile dotyczy), ponoszący wydatki w danym projekcie z EFS, posiadają łączny obrót za ostatni zatwierdzony rok obrotowy zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2013 r. poz. 330, z późn. zm.) (jeśli dotyczy) lub za ostatni zamknięty i zatwierdzony rok kalendarzowy równy lub wyższy od łącznych rocznych wydatków w ocenianym projekcie i innych projektach realizowanych w ramach EFS, których stroną umowy o dofinansowanie jest instytucja, w której dokonywana jest ocena formalna albo formalno-merytoryczna wniosku, w roku kalendarzowym, w którym wydatki są najwyższe. Spełnienie kryterium jest weryfikowane na podstawie przedstawionych przez wnioskodawcę informacji potwierdzających potencjał finansowy jego i ewentualnych

partnerów (o ile budżet projektu uwzględnia wydatki partnera) oraz w zakresie wydatków wnioskodawców – na podstawie danych posiadanych przez IP, w tym dotyczących innych realizowanych przez wnioskodawcę projektów – do realizacji projektu.

Wymóg spełniania powyższego kryterium dotyczy wszystkich wnioskodawców (również realizujących projekt w trybie pozakonkursowym) za wyjątkiem jednostek sektora finansów publicznych. Niemniej jednak w przypadku realizacji projektów w partnerstwie pomiędzy podmiotem niebędącym jednostką sektora finansów publicznych oraz jednostką sektora finansów publicznych ocenie potencjału finansowego podlega tylko obrót podmiotu niebędącego jednostką sektora finansów publicznych, to oznacza, że ocena ta polegać będzie na porównaniu obrotu i tylko tych wydatków ponoszonych przez podmiot niebędący jednostką sektora finansów publicznych.

Data dodania odpowiedzi: 14.07.2015

6. Czy koszty związane z angażowaniem personelu partnera ponadnarodowego uznaje się jako kwalifikowane jeżeli ten personel uczestniczy w realizacji poszczególnych zadań merytorycznych w projekcie?

Odpowiedź: Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”, § 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu, pkt. 13 wskazuje, iż „W przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie”. Zatem są to koszty niekwalifikowane.

7. Czy w ramach działań realizowanych w projekcie możliwe jest organizowanie zagranicznych staży dla uczestników projektu tudzież wizyt studyjnych. Czy koszty poniesione w związku z organizacją takich staży/wizyt będą kosztami kwalifikowalnymi? Czy dotyczy to wszystkich 7 tematów?

Odpowiedź: Aby wydatek został uznany za kwalifikowany w ramach konkursu, musi spełniać m.in. wymogi wynikające z „Umowy Partnerstwa 2014-2020” oraz Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020”.

Jednym z istotnych warunków kwalifikowalności określonego wydatku jest jego niezbędność do realizacji celów projektu. W tym kontekście należy mieć na uwadze, że celem konkursu organizowanego przez CPE jest wypracowanie i wdrożenie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem ponadnarodowym. Projekty te muszą zatem spełniać podstawowy warunek, tj. ich cele, rezultaty i produkty, wypracowane we współpracy z partnerem ponadnarodowym, muszą być powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazywać wartość dodaną i efekty takiej współpracy. Muszą też, poza wpisaniem się w określony temat konkursu, realizować co najmniej dwa rodzaje działań ponadnarodowych jak zostało to zdefiniowane w Regulaminu konkursu, a także realizować wymienione w regulaminie sześć obowiązkowych faz projektu. Ponadto efektem projektu musi być wdrożenie określonego, nowego rozwiązania w Polsce (oczekiwane rozwiązania zostały zdefiniowane przy każdym z

siedmiu tematów konkursu). Nowe rozwiązanie oznacza produkty, które w całości, części lub formie nie były dotychczas stosowane w Polsce.

Tym samym po stronie wnioskodawcy leży udowodnienie, iż staż zagraniczny (a nie np. na terenie Polski) jest niezbędny do wypracowania i wdrożenia wybranego przez wnioskodawcę rozwiązania w ramach danego tematu, albo że jest elementem koniecznym danego rozwiązania. To samo dotyczy wizyt studyjnych – należy wykazać ich niezbędność.

W tym kontekście należy mieć również na uwadze obowiązujące w konkursie limity niektórych kosztów, wynikające z Załącznika nr 6 do regulaminu "Zestawienie standardów i cen rynkowych w zakresie najczęściej finansowanych kosztów bezpośrednich w ramach projektów współpracy ponadnarodowej PO WER". Zestawienie ma charakter zamknięty i zawiera maksymalne stawki. Spełnienie warunków określonych w niniejszym załączniku jest wymagane, aby wydatki mogły zostać uznane za kwalifikowalne w ramach projektu.

8. Czy w budżecie projektu należy założyć koszty ponoszone przez partnera ponadnarodowego?

Odpowiedź: Tak, zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER* „W przypadku projektów współpracy ponadnarodowej, beneficjent wskazuje wszystkie zadania w projekcie, nawet jeśli nie są one finansowane z budżetu projektu PO WER. Przy zadaniu, które nie jest finansowane z budżetu projektu należy wpisać „0”. W przypadku gdy regulamin konkursu umożliwia kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnera ponadnarodowego wnioskodawca wskazuje w budżecie projektu również koszty zadań realizowanych przez partnera ponadnarodowego”.

9. Czy istnieje możliwość finansowania działań partnera np. koszty związane w wizytą ekspertów partnera w Polsce może pokryć Lider?

Odpowiedź: Tak, mówią o tym zapisy „*Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*. Rozdział 8.10 Projekty innowacyjne i ponadnarodowe. Ponadto IZ PO WER może wyrazić zgodę na kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnerów ponadnarodowych w ramach danego projektu lub grupy projektów, o ile przynosi to korzyść dla projektu i wydatek jest niezbędny do realizacji celu projektu, a możliwość oraz warunki i procedury kwalifikowania takich wydatków określone są w wytycznych programowych lub regulaminie konkursu lub dokumentacji dotyczącej projektów zgłaszanych w trybie pozakonkursowym. Taką możliwość została zawarta w Regulaminie konkursu, str. 54 pkt 3 „IP wyraża zgodę na kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnera ponadnarodowego w ramach danego projektu, o ile przynosi to korzyść dla projektu i wydatek jest niezbędny do realizacji celu projektu”.

10. Czy pozycje takie jak np. koszty związane w wizytą ekspertów partnera w Polsce powinny być przypisane partnerowi ponadnarodowemu?

Odpowiedź: Należy przypisać odpowiedniemu partnerowi, zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER* (str. 22). W przypadku projektów partnerskich (w tym partnerstw ponadnarodowych) w pkt 4.1 wniosku należy wskazać i opisać również zadania, za których realizację odpowiedzialny/i będzie/będą w całości lub częściowo partner/partnerzy, uwzględniając rodzaje działań kwalifikowalnych możliwych do realizacji zgodnie z regulaminem konkursu. Jeżeli do realizacji przedsięwzięcia zaangażowani będą partnerzy należy wskazać, za realizację których zadań (lub ich części) będą oni odpowiedzialni z uwzględnieniem klarownego opisu podziału obowiązków, uprawnień i

odpowiedzialności wnioskodawcy i partnerów w realizacji projektu. W przypadku projektów współpracy ponadnarodowej, beneficjent wskazuje wszystkie zadania w projekcie, nawet jeśli nie są one finansowane z budżetu projektu PO WER. Przy zadaniu, które nie jest finansowane z budżetu projektu należy wpisać „0”. W przypadku gdy regulamin konkursu umożliwia kwalifikowanie wydatków ponoszonych przez partnera ponadnarodowego wnioskodawca wskazuje w budżecie projektu również koszty zadań realizowanych przez partnera ponadnarodowego.

11. Czy koszt eksperta z ramienia partnera ponadnarodowego pokrywa Lider czy partner ponadnarodowy?

Odpowiedź: Zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER* (str. 22) Wnioskodawca przypisuje partnerów do zadań, za których wykonanie będą oni odpowiedzialni w ramach projektu oraz uzasadnia wybór partnerów do realizacji poszczególnych zadań i wybór partnera realizującego dane zadanie. W przypadku projektów partnerskich (w tym partnerstw ponadnarodowych) w pkt. 4.1 wniosku należy wskazać i opisać również zadania, za których realizację odpowiedzialny/i będzie/będą w całości lub częściowo partner/partnerzy, uwzględniając rodzaje działań kwalifikowalnych możliwych do realizacji zgodnie z regulaminem konkursu. Do zadań opisanych w pkt. 4.1 wniosku wnioskodawca powinien odnosić się w pkt. 4.5 wniosku opisując rolę partnerów, w tym podział obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności wnioskodawcy i partnerów w realizacji projektu. Co do zasady partner realizujący zadanie powinien je pokrywać. Należy również pamiętać, że jeśli partner ponadnarodowy będzie pokrywał wydatki i jest finansowany z budżetu PO WER, rozliczenie odbywa się wyłącznie na podstawie refundacji poniesionych wydatków.

12. Czy jeżeli testowanie rozwiązań odbywa się w Polsce oraz na terenie kraju partnera ponadnarodowego to swoich szkoleniowców zatrudnia Lider a szkoleniowców zagranicznych szkolących u partnera ponadnarodowego zatrudnia Lider czy partner?

Odpowiedź: Co do zasady, w przypadku projektów partnerskich obowiązuje zasada wzajemności, tzn. każdy powinien płacić za realizowane przez siebie zadania, które są przypisane do danego partnera. Jeżeli zadanie przypisane jest partnerowi, to on jako odpowiedzialny merytorycznie za jego realizację powinien ponieść związane z tym wydatki. Każdy projekt jest oczywiście indywidualny i podział oraz przypisanie zadań poszczególnym partnerom może się różnić, gdyż zależy to od jego specyfiki. Zatem szkoleniowców szkolących u partnera ponadnarodowego (przy założeniu, że byłyby to osoby z zagranicy), zatrudnia partner a lider refunduje następnie poniesione koszty, o ile oczywiście we wniosku o dofinansowanie zapisano, że wydatek ten jest pokrywany z budżetu PO WER. Należy podkreślić, że są to projekty partnerskie, czyli takie gdzie partnerzy wnoszą określone zasoby techniczne, organizacyjne i finansowe, a sytuacja finansowania działań partnerów ponadnarodowych jest wyjątkiem a nie regułą. Przy kwestiach angażowania osób zwracamy też szczególną uwagę, iż zgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*, § 6.16 Koszty związane z angażowaniem personelu, pkt. 13 „w przypadku projektów partnerskich nie jest dopuszczalne angażowanie jako personelu projektu pracowników partnerów przez beneficjenta i odwrotnie”.

13. Czy jest wymagana jakaś specjalna forma potwierdzenia wkładu własnego poprzez np. oświadczenie czy też inny dokument? Czy też potwierdzeniem pokrycia wkładu jest informacja zawarta we wniosku o dofinansowanie projektu?

Odpowiedź: Nie ma innej formy potwierdzenia wniesienia wkładu własnego poza wpisaniem wysokości wkładu własnego we wniosku o dofinansowanie w budżecie projektu i podaniem uzasadnienia, opisywanego na str. 12, Uzasadnienie kosztów, pkt. 4 wniosku o dofinansowanie, gdzie wskazywana jest *Informacja o wkładzie rzeczowym i wszelkich opłatach pobieranych od uczestników*. Poza tym w sekcji *Oświadczenia*, Wnioskodawca oświadcza, iż podane we wniosku informacje są prawdziwe, a składanie fałszywych danych lub składanie fałszywych oświadczeń podlega odpowiedzialności karnej. Proszę również pamiętać, iż zgodnie z Regulaminem konkursu „W przypadku niewniesienia przez wnioskodawcę i/lub partnerów wkładu własnego w kwocie określonej w umowie o dofinansowanie projektu, IP może obniżyć kwotę przyznanego dofinansowania proporcjonalnie do jej udziału w całkowitej wartości projektu. Wkład własny, który zostanie rozliczony ponad wysokość wskazaną w umowie o dofinansowanie, może zostać uznany za niekwalifikowalny. Ponadto „W przypadku niewniesienia przez wnioskodawcę i/lub partnerów wkładu własnego bądź wniesienia wkładu własnego na niższym poziomie niż określony w SZOOP PO WER, wniosek o dofinansowanie podlega odrzuceniu na etapie ocenie merytorycznej”.

Przy okazji należy zwrócić również uwagę na kwestię prawidłowej wyceny wkładu niepieniężnego wnoszonego do projektu. Musi ona być dokonywana wg wartości rynkowej, za którą przyjmuje się przeciętną cenę stosowaną w danej miejscowości w obrocie tytułami tego samego rodzaju i gatunku, lub – jeżeli nie można ustalić wartości rynkowej – według wartości godziwej za którą zgodnie z art. 28 ust 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości przyjmuje się kwotę za jaką dany składnik aktywów mógłby zostać wymieniony, a zobowiązanie uregulowane na warunkach transakcji rynkowej pomiędzy zainteresowanymi i dobrze poinformowanymi, niepowiązаныmi stronami. W przypadku wyceny wkładu niepieniężnego w wartości godziwej, wartość ta nie może być wyższa od jego wartości użytkowej, którą jest bieżąca (zdyskontowana), szacunkowa wartość przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania tego wkładu niepieniężnego.

III. POZOSTAŁE KWESTIE

Data dodania odpowiedzi: 04.09.2015

1. W ramach Tematów konkursowych w kryteriach dostępu jako docelowe grupy wsparcia wskazuje się raczej instytucje/organizacje, natomiast punkt 3.2 Wniosku o dofinansowanie (*Grupy docelowe*) operuje pojęciami wyraźnie wskazującymi na to, że grupami docelowymi powinny być osoby fizyczne (choćby w odniesieniu do opisu procedury rekrutacji i kryteriów uwzględniających płeć). To samo dotyczy wskaźników. Na str. 36. Regulaminu (p. 3) wymienia się, jako przykłady, liczby: mikroprzedsiębiorstw, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z terenów wiejskich, podczas, gdy ani mikroprzedsiębiorstwa, ani osoby z ww. grup nie zaliczają się do docelowych grup wsparcia, wymienionych na str. 25. Regulaminu.

Jak traktować personalne odniesienia Wniosku (np. pozycja “Przewidywana liczba osób objętych wsparciem”)?

Odpowiedź: Zgodnie z „Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w PO WER” w punkcie 3.2 należy opisać osoby bądź podmioty, które otrzymują wsparcie bezpośrednie (pierwsze pole – uzasadnienie wyboru grupy docelowej; drugie pole – potrzeby i oczekiwania grupy docelowej; trzecie pole – sposób rekrutacji oraz nieobowiązkowe dwa pola liczbowe – przewidywana liczba osób / podmiotów objętych wsparciem). Instrukcja traktuje jako uczestników projektu zarówno osoby jak i podmioty, więc nie ma tu żadnej sprzeczności z Regulaminem.

Zgodnie z „Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020” „bezpośrednie wsparcie uczestnika to wsparcie, na które zostały przeznaczone określone środki, świadczone na rzecz konkretnej osoby/podmiotu, prowadzące do uzyskania korzyści przez uczestnika (np. nabycia kompetencji, podjęcia zatrudnienia). Wsparciem bezpośrednim dla podmiotu jest wsparcie realizowane na rzecz jego funkcjonowania (np. w formie stworzenia dodatkowego miejsca pracy, wprowadzenia zmiany jakościowej w jego funkcjonowaniu, oddelegowania pracownika przez pracodawcę na szkolenie/staż zagraniczny) lub promowania zmiany organizacyjnej i innowacji w tej instytucji. Wsparciem bezpośrednim dla danego podmiotu nie jest przeszkolenie lub inna forma wsparcia jego pracownika w sytuacji, gdy nie wynika to z potrzeb tej instytucji (np. pracownik zgłasza się na szkolenie z własnej inicjatywy)”. Podmioty będące beneficjentami są wykazywane jako uczestnicy oraz we wskaźnikach produktu i rezultatu, jeśli są adresatami wsparcia bezpośredniego.

W ramach konkursu CPE informacja o tym, kto ma być grupą docelową projektu, znajduje się w brzmieniu danego tematu oraz w zależności od tematu w konkretnym kryterium dostępu mówiącym, kto może być grupą docelową.

Z brzmienia tematu wynika, kto powinien być odbiorcą rozwiązania (posługując się terminologią z projektów innowacyjnych PO KL).

Z brzmienia konkretnego kryterium dostępu do danego tematu mówiącego o grupie docelowej, wynika, kto może być użytkownikiem w projekcie (posługując się terminologią z projektów innowacyjnych PO KL). Użytkownikami są instytucje. Niemniej opisując je w polu 3.2, należy wskazać, jaki rodzaj pracowników danej instytucji będzie stosował dane rozwiązanie, bo de facto to wybrani pracownicy będą testować dane rozwiązanie, a potem je stosować w praktyce. Dla tematu nr 6 użytkownikami są:

- szkoły lub placówki systemu oświaty oraz ich organy prowadzące,
- partnerzy społeczni,
- podmioty świadczące usługi rozwojowe na rzecz przedsiębiorstw i ich pracowników, działający/-e na rzecz uczniów lub słuchaczy szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), nauczycieli zawodu, pracodawców, które wdrożą i będą stosować wypracowane/zaadaptowane rozwiązania.

Ze względu na specyfikę projektów współpracy ponadnarodowej do grupy docelowej można zaliczyć, o ile jest takie uzasadnienie w projekcie, osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. Osoby te powinny być powiązane z działaniem na rzecz zasadniczej grupy docelowej, czyli np. jeśli projekt przewiduje wypracowanie i wdrożenie nowego rozwiązania polegającego na wsparciu osób dorosłych i te osoby są wskazane jako grupa docelowa (odbiorcy), to osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania do praktyki

powinny zostać wsparte w kontekście ich pracy na rzecz osób dorosłych. Może to być też personel projektu, który pojedzie na wizytę studyjną i nauczy się nowej metody, sposobu jej zastosowania w praktyce, a zdobytą wiedzę przekaże innym.

Podsumowując grupą docelową w projektach współpracy ponadnarodowej w konkursie CPE są obowiązkowo odbiorcy, użytkownicy (posługując się terminologią z projektów innowacyjnych PO KL) oraz dodatkowo, jeśli jest to istotne z punktu widzenia celu projektu, osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. Podgrupy te trzeba scharakteryzować zgodnie z Instrukcją w punkcie 3.2 oraz w trakcie realizacji projektu zbierać na ich temat informacje, których zakres podany jest w załączniku nr 7 „Zakres danych nt. uczestników projektów współfinansowanych z EFS gromadzonych w centralnym systemie teleinformatycznym” do „Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020”.

Jeśli chodzi o wskaźniki są one obowiązkowe dla wszystkich tematów. Ta część dokumentacji odnosi się do całego konkursu, a nie tylko do jednego konkretnego tematu, więc przykładowo podano, że wskaźniki specyficzne dla projektu mogą dotyczyć (więc nie muszą) m.in. liczby podmiotów/osób z poszczególnych grup objętych wsparciem (podmiotów ekonomii społecznej, mikroprzedsiębiorstw, osób niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, z terenów wiejskich itd.), nabycia konkretnych umiejętności, efektywności zatrudnieniowej, liczby osób, które po udziale w projekcie powróciły do systemu kształcenia itp. Są to tylko przykłady, w zależności od wybranego tematu konkursu oraz charakterystyki nowego rozwiązania, które będzie przygotowywane i wdrażane przy współpracy z partnerem ponadnarodowym, należy zdefiniować swoje wskaźniki. Przy czym ramy określa wybrany temat konkursu, kryterium odnoszące się do użytkowników oraz osób/podmiotów wspierających współpracę ponadnarodową / wdrożenie oraz kryterium odnoszące się do oczekiwań CPE wobec tego, czego ma dotyczyć wypracowane i wdrożone rozwiązanie w zależności od wybranego tematu.

2. Czy użytkownicy muszą być konkretnie wskazani (ile przedsiębiorców, szkół, urzędów pracy itd.), czy ogólnie opisani, że będą u projekcie użytkownicy z tych instytucji?

Odpowiedź: liczba podmiotów biorących udział w projekcie, jak i osób, których problemy niweluje projekt wpływa m.in. na ocenę zasadności wydatków w danym zadaniu (np. przy testowaniu, czy działaniach wdrożeniowych). Ogólny opis może skutkować niezrozumieniem założeń projektu przez oceniających.

Proszę też pamiętać, że rozwiązania nie będą testować całe instytucje użytkowników, tylko jakieś wybrane osoby z przedsiębiorców, szkół, urzędów pracy itd.

Data dodania odpowiedzi: 21.08.2015

3. Jaka będzie wartość weksla in blanco? Jak Państwo będą wyliczać jego wartość np. czy będzie to jakiś procent od kwoty całości projektu?

Odpowiedź: Wysokość zabezpieczenia będzie odpowiadać wartości wydatków w roku, w którym są one najwyższe w projekcie.

4. Jak duża ma być grupa do testowania nowego rozwiązania?

Odpowiedź: Nie ma wymogów określających wielkość grup, ale ze względu na potrzebę zapewnienia warunków do dobrej obserwacji działania nowego rozwiązania rekomenduje się, by grupa była niewielka. Jednocześnie grupa powinna być reprezentatywna, ponieważ gotowe rozwiązanie powinno być na tyle uniwersalne, aby było możliwe do zastosowania na terenie całej Polski. Pojęcie „niewielka grupa” jest względne i w znacznej mierze uzależnione od typu grupy i specyfiki projektu. Grupa musi być na tyle duża, by uzyskany wynik testowania nie mógł być sprawą przypadku, ale na tyle niewielka, żeby projektodawca miał możliwość indywidualizacji podejścia i obserwacji każdego z uczestników po to, by dokładnie ocenić działanie testowanych produktów projektu współpracy ponadnarodowej. Grupa ta jednak musi maksymalnie odzwierciedlać typową strukturę grupy docelowej, nie może więc być przypadkowa. Ponadto beneficjent przez cały czas trwania testowania gromadzi opinie dotyczące zarówno testowanego rozwiązania, jak i samego procesu testowania. Testowanie musi być przez cały czas monitorowane. Konieczne jest zaplanowanie procesu oceny wyników testowania – formularzy do notowania uwag, ankiet do badania opinii i ocen. Nie ma potrzeby tworzenia skomplikowanego systemu oceny, jednak ważne jest, by wszystkie opinie pojawiające się w trakcie testowania zostały zarejestrowane. Z uwagi na to, że w procesie testowania w wielu momentach uczestniczą wyłącznie użytkownicy i/lub osoby niezbędne do realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki, bez obecności zespołu projektowego, warto zaplanować cykliczne spotkania uczestników testowania z ekspertami zespołu poświęcone dyskusjom nad wszelkimi pojawiającymi się problemami. Członkowie zespołu projektowego muszą być w każdej chwili gotowi do udzielania wsparcia osobom przeprowadzającym test. Muszą też być gotowi do dokonywania korekt w testowanym rozwiązaniu, jeśli w trakcie testowania ujawnią się jego istotne wady. Takie zmiany muszą jednak być dokonywane w sposób przemyślany i kontrolowany

5. W jaki sposób powinno być przeprowadzone testowanie (etap 2) – czy powinny to być tylko grupy docelowe w ramach tematu nr 6 (np. instytucje rynku pracy, placówki oświatowe), czy też powinnyśmy włączyć również beneficjentów ostatecznych (osoby dorosłe)?

Odpowiedź: Zgodnie z regulaminem konkursu - Istotną częścią schematu realizacji projektów współpracy ponadnarodowej jest sprawdzenie, w jaki sposób rozwiązanie wypracowane z udziałem partnera ponadnarodowego funkcjonuje w sytuacji rzeczywistej. Podczas testowania ważne jest zapewnienie udziału przedstawicieli grup docelowych – użytkowników i/lub osób niezbędnych do realizacji współpracy ponadnarodowej lub wdrożenia rozwiązania do praktyki. Zatem testowanie musi objąć także beneficjentów ostatecznych (osoby dorosłe).

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

6. Czy nowo powstała spółka (lipiec 2015) nie może ona być partnerem projektu w ramach naboru POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15, ponieważ nie ma jeszcze obrotów oraz nie ma zatwierdzonego sprawozdania finansowego?

Odpowiedź: Zgodnie *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie w ramach PO WER*, str. 26 „Ocena potencjału finansowego dokonywana jest w kontekście planowanych rocznych wydatków w projekcie (zgodnie z budżetem projektu). Polega ona na porównaniu rocznego poziomu wydatków z rocznymi obrotami wnioskodawcy albo – w przypadku projektów partnerskich – z rocznymi łącznymi obrotami wnioskodawcy i partnerów (o ile budżet projektu uwzględnia wydatki partnera) za poprzedni zamknięty rok obrotowy. W przypadku, gdy projekt trwa dłużej niż jeden rok kalendarzowy (12 miesięcy) należy wartość obrotów odnieść do roku realizacji projektu, w którym wartość planowanych wydatków jest najwyższa. W sytuacji, gdy podmiot ubiegający się o dofinansowanie (lub jego partner) funkcjonuje krócej niż rok, jako obrót powinien on wskazać wartość właściwą dla typu podmiotu... odnoszącą się do okresu liczonego od rozpoczęcia przez niego działalności do momentu zamknięcia roku obrotowego, w którym tę działalność rozpoczął. Oznacza to, że podczas oceny potencjału finansowego nie można pominąć obrotu podmiotu, który, mimo że funkcjonuje krócej niż rok, wykazał dane za zamknięty rok obrotowy i którego wydatki ujęto w budżecie. Nie jest bowiem konieczne, aby okres, którego te dane dotyczą trwał pełnych 12 miesięcy. Istotne jest natomiast, aby kończył się on w momencie zamknięcia roku obrotowego podmiotu. Ponadto, podczas weryfikacji spełnienia kryterium finansowego nie jest możliwe stosowanie proporcji – tzn. w przypadku, gdy beneficjent wykazuje obrót za okres krótszy niż rok, należy go odnieść zawsze do pełnej wartości wydatków w roku, gdy są one najwyższe. Analogicznie należy postąpić w sytuacji, w której najwyższa wartość wydatków pojawia się w roku, w którym projekt realizowany jest krócej niż 12 miesięcy. W tym przypadku, do wartości wydatków odnosi się wykazany przez uprawnione do tego podmioty (tzn. te, których wydatki ujęto w budżecie) obrót w pełnej wysokości.

Zatem możliwe jest wykazanie obrotu przez podmiot działający krócej niż rok i taki podmiot może ubiegać się o dofinansowanie projektu, o ile spełnia wszelkie inne kryteria określone w regulaminie konkursu. Proszę też pamiętać, że co do zasady, ocena potencjału finansowego dokonywana jest poprzez porównanie rocznego poziomu wydatków nie tylko z łącznymi obrotami wnioskodawcy ale i partnerów jeśli projekt realizowany będzie w partnerstwie. Nie dokonujemy oceny potencjału obrotowego tylko partnerów.

7. Czy w ramach typu projektu nr. 7 "Zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego", jest możliwość zrealizowania projektu skierowanego tylko do szkół lub też tylko do szkół zawodowych? Czy też musi to być projekt skierowany jednocześnie do szkół i do szkół zawodowych?

Odpowiedź: W ramach tematu 7 "Zwiększenie zdolności do zatrudnienia uczniów szkół i placówek oświatowych kształcenia zawodowego", jest możliwość zrealizowania projektu skierowanego tylko do szkół lub tylko do szkół zawodowych. Nie musi to być projekt

skierowany jednocześnie do szkół i do szkół zawodowych ale oczywiście taka sytuacja też jest również dopuszczalna w konkursie.

8. Czy w Temacie 6 można realizować studia podyplomowe?

Odpowiedź: Przy odpowiedzi na to pytanie kluczowe jest brzmienie kryterium merytorycznego tematu nr 6, które stanowi, że projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie kompleksowej oferty edukacyjnej mającej na celu zwiększenie udziału osób dorosłych w pozaszkolnych formach kształcenia i uczenia się. Zgodnie z ustawą o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. przez pozaszkolne formy kształcenia należy rozumieć formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych w placówkach i ośrodkach, o których mowa w art. 2 pkt 3a (placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego oraz ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiające uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych), a także kwalifikacyjne kursy zawodowe. Studia podyplomowe nie występują w rozumieniu tej ustawy.

Data dodania odpowiedzi: 27.07.2015

9. Wśród instytucji stanowiących docelowe grupy wsparcia nie wymieniono pracodawców, których opinie i potrzeby mają istotne znaczenie dla formułowania ofert kształcenia przez całe życie (Temat nr 6). Czy można w związku z tym dodać pracodawców do listy podmiotów tworzących ww. grupę wsparcia?

Odpowiedź: Jeśli Projektodawca udowodni we wniosku, że pracodawcy są konieczni do wypracowania i wdrożenia nowego rozwiązania, które będzie przygotowywał i wdrażał przy współpracy z partnerem ponadnarodowym, może ich ująć w kategorii - osoby/podmioty niezbędne dla realizacji współpracy ponadnarodowej i/lub wdrożenia rozwiązania do praktyki.

10. Czy partner zagraniczny też musi wdrożyć nowe rozwiązanie w swoim kraju, czy też wystarczy, jeśli rozwiązanie zostanie wdrożone jedynie w Polsce?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu (s. 10 i dalej) "współpraca z partnerem/-ami zagranicznym/i zakładająca wspólne wypracowywanie i tworzenie, a następnie wdrożenie nowych rozwiązań to najszersza forma współpracy ponadnarodowej. Z tego powodu należy podkreślić, że jest to rodzaj działania najtrudniejszego i wymagającego największego zaangażowania wszystkich stron. W takim projekcie partnerzy współdziałają od etapu tworzenia koncepcji projektu, aby w efekcie wygenerować, a następnie wdrożyć wspólne, nowe rozwiązania, przechodząc przez wszystkie wymagane regulaminem konkursu fazy realizacji projektu współpracy ponadnarodowej. Wartością dodaną takiego projektu są przede wszystkim wspólne dla wszystkich stron produkty, które przynoszą korzyści nie tylko grupie docelowej beneficjenta, ale także grupom docelowym z kraju/-ów partnera/-ów. Ten

rodzaj działania najlepiej przyczynia się do wypracowania nowych rozwiązań na szczeblu unijnym, zwiększających jakość podejmowanych interwencji EFS na poziomie całej Unii Europejskiej. Projekty zakładające współpracę w tworzeniu wspólnych produktów umożliwiają wypracowanie nowatorskich rozwiązań wykorzystujących potencjał i odmienne uwarunkowania wszystkich partnerów. Wybór takiego działania współpracy gwarantuje wypracowanie korzyści dla wszystkich partnerów i osiągnięcie znacznej wartości dodanej."

Należy więc zastanowić się, czy w przypadku, gdy partner zagraniczny nie jest zainteresowany wdrożeniem nowego rozwiązania w swoim kraju lub gdy takie rozwiązanie już funkcjonuje w jego kraju i nie ma potrzeby dokonywać zmian, nie wybrać drugiego rodzaju działania współpracy ponadnarodowej (transfer nowych rozwiązań i ich zaadaptowanie oraz wdrożenie).

11. Czy jest możliwość złożenia dwóch wniosków w ramach konkursu w ramach jednego tematu?

Odpowiedź: Istnieje taka możliwość, w przypadku, kiedy wnioskodawca w jednym projekcie jest liderem, a w drugim projekcie partnerem.

12. Czy ewaluacja zewnętrzna jest kwalifikowalnym wydatkiem w konkursie, biorąc pod uwagę specyfikę projektu jako projektu testującego oraz czy może zostać zapisana w budżecie projektu w katalogu kosztów bezpośrednich. Ponadto, czy może zostać ujęta w budżecie projektu jako personel projektu (ewaluator zewnętrzny) czy musi być ujęta jako usługa zewnętrzna?

Odpowiedź: Ewaluacja zewnętrzna nie jest kwalifikowalnym wydatkiem w ramach niniejszego konkursu i dlatego nie może zostać zapisana w budżecie projektu. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 wydatki na ewaluację są kwalifikowane, o ile ich poniesienie jest wymagane przez właściwą instytucję będącą stroną umowy, za zgodą IZ PO. W przypadku tego konkursu nie uzyskano takiej zgody.

13. Czy jeżeli potencjalny uczestnik projektu realizowanego w ramach tematu nr 1 *Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych bez pracy, w tym w szczególności osób, które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET)* korzysta ze szkoleń finansowanych ze środków prywatnych to spełnia wymogi definicji osoby zaliczanej do kategorii NEET opisanego w Rocznym Planie Działania?

Odpowiedź: W przypadku korzystania przez osobę młodą ze szkoleń finansowanych ze środków prywatnych jest ona wciąż zaliczana do kategorii NEET i może uczestniczyć w projekcie. W sytuacji, gdy szkolenie jest finansowane ze środków publicznych, osoba nie spełnia wymogów definicyjnych NEET i nie może uczestniczyć w projekcie.

14. Czy projekt może mieć wymiar regionalny (a nie krajowy)? Czy ten fakt podlega ocenie?

Odpowiedź: Zastosowanie i wykorzystanie przygotowanych w projekcie współpracy ponadnarodowej nowych rozwiązań powinno dotyczyć możliwie najszerszego zasięgu geograficznego, w przypadku którego dotychczasowe działania w obszarach tematycznych objętych konkursem nie były wystarczające lub wymagają nowego/zmodyfikowanego podejścia. Mówiąc o zastosowaniu nowego rozwiązania na możliwie najszerszym obszarze geograficznym należy rozumieć obszar całego kraju. Nie będzie miało uzasadnienia realizowanie projektu we współpracy ponadnarodowej, jeżeli będzie on dotyczył tylko zastosowania rozwiązania do problemów wyłącznie o charakterze lokalnym. Proponowane w projekcie rozwiązanie powinno mieć szerszy wymiar i skalę oddziaływania i jako bardziej uniwersalne, powinno charakteryzować się określonym stopniem możliwego rozprzestrzenienia (dyfuzji), które od wdrożenia w danej instytucji ma potencjał do zastosowania w innych jednostkach, regionach, a nawet krajach (naśladownictwo, adaptacja). Tak, będzie to podlegało ocenie i może stanowić podstawę obniżenia punktacji.

15. Czy istnieje jakaś "oczekiwana" wartość wskaźnika rezultatu na projekt?

Odpowiedź: Minimalna wartości wskaźnika rezultatu/produktu to co najmniej jeden, ale oczywiście będzie to także podlegało indywidualnej ocenie, m.in. w kontekście efektywności i racjonalności wydatków.

16. Jak należy rozumieć sformułowanie osoby o niskich kwalifikacjach?

Odpowiedź: Jako osobę o niskich kwalifikacjach należy rozumieć osobę o wykształceniu gimnazjalnym, podstawowym lub niższym, nie posiadającą zawodu lub doświadczenia zawodowego, a także przejawiającą niską motywację do podniesienia swoich kwalifikacji. Wskazując w grupie docelowej osoby o niskich kwalifikacjach należy udowodnić, że osoby, które zostaną objęte wsparciem mają trudności ze znalezieniem zatrudnienia ze względu na niskie kwalifikacje lub ich brak, a także niedopasowanie swoich kwalifikacji do potrzeb rynku pracy.

17. Jaki katalog usług mieści się w sformułowaniu "usług społecznych" w ramach Tematu 3: Zwiększenie liczby lub zakresu usług społecznych świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej lub zwiększenie poziomu wykorzystania tych usług przez podmioty administracji publicznej.

Odpowiedź: W związku z faktem, że w polskim ustawodawstwie nie występuje jedna oficjalna definicja usług społecznych, dlatego przyjmujemy tutaj interpretację rozszerzającą i wychodzącą m.in. poza definicję usług społecznych znaną np. z Wytocznych w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, w której zasadniczo katalog usług ograniczał się do usług z zakresu pomocy i integracji społecznej (usługi opiekuńcze, asystenckie, wsparcia rodziny itp.). Temat konkursu należy rozpatrywać razem z kryteriami dostępu, w których pojawia się sformułowanie usług publicznych, których świadczenie leży w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego. Warto pamiętać, że nie ma również definicji

prawnej usługi publicznej, więc na potrzeby PO WER określono ją jako zaspokajanie zbiorowych potrzeb osób fizycznych, prawnych lub jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej przez podmioty administracji publicznej na podstawie przepisów prawa, na żądane zainteresowanej strony lub realizowanych z mocy prawa.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym;
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa;
- ustawa Kodeks postępowania administracyjnego.

Podsumowując, należy więc potraktować usługę społeczną, jako usługę, która wpisuje się zarówno w ramy usług społecznych jak i usług publicznych.

IV. SKŁADANIE WNIOSKU O DOFINANSOWANIE PROJEKTU

Data dodania odpowiedzi: 04.09.2015

1. Czy tłumaczenie listu intencyjnego w języku angielskim (dwa oryginały lub jeden oryginał a drugi egzemplarz za zgodność z oryginałem) musi być podpisane przez Lidera za zgodność z oryginałem?

Odpowiedź: zgodnie z wymaganiami Regulaminu konkursu (s. 38) list intencyjny jest dołączony do WOD albo po polsku, albo po angielsku. List (zarówno ten składany tylko po polsku, jak i tylko po angielsku) musi podpisać lider partnerstwa oraz partner ponadnarodowy.

Jeśli po angielsku – dodatkowo trzeba dołączyć tłumaczenie listu na polski, nie musi być przez tłumacza przysięgłego. Tłumaczenie nie musi być podpisane i potwierdzone za zgodność.

Jeśli jest kilku partnerów ponadnarodowych – może być odrębny list intencyjny z każdym z nich, albo jeden ze wszystkimi.

Jeśli do WOD dołączono kopię listu intencyjnego (czyli nie oryginał), to wtedy trzeba poświadczyć za zgodność z oryginałem przez osobę upoważnioną do reprezentowania wnioskodawcy.

2. W pkt VIII wniosek powinien podpisać Wnioskodawca, tj. osoba uprawniona do podejmowania decyzji wiążących. Co w sytuacji jeśli zgodnie z KRSEM Wnioskodawcy osoba uprawniona nie będzie mogła wniosku podpisać. Czy osoba uprawniona będzie mogła upoważnić inną osobę do podpisania Wniosku? Jeśli tak, w jakiej formie powinno być to upoważnienie/ppełnomocnictwo zawarte? Czy wymagane jest potwierdzenie notarialne? Czy upoważnienie należy dołączyć do elektronicznej i papierowej wersji wniosku?

Odpowiedź: zgodnie z zapisem „Instrukcji do WOD” w punkcie 2.7 wniosku wpisują Państwo osoby uprawnione do podejmowania decyzji wiążących.

Jeżeli osoba opatrująca wniosek podpisem działa na podstawie pełnomocnictwa lub upoważnienia, to osoba ta powinna zostać wskazana w punkcie 2.7. Upoważnienie do

reprezentowania wnioskodawcy może być dostarczone właściwej instytucji już po dokonaniu oceny, przy czym zgodność podpisu z upoważnieniem oraz aktualność upoważnienia sprawdzana jest przez tę instytucję przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Zgodnie z art. 52 ust. 2 ustawy w przypadku stwierdzenia, że pełnomocnictwo lub upoważnienie nie jest skuteczne, właściwa instytucja odstępuje od podpisania umowy o dofinansowanie ze względu na niespełnienie przez wniosek kryteriów, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.

W swoim regulaminie wewnętrznym powinni mieć Państwo określone, w jaki sposób formułowane jest pełnomocnictwo / upoważnienie.

Data dodania odpowiedzi: 21.08.2015

3. Uprzejmie proszę o informację, czy w punkcie 4.3 i 4.5 wniosku o dofinansowanie projektu koniecznym jest podanie konkretnych osób z imienia i nazwiska? Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO WER (str. 27) w punkcie 4.3 należy podać kluczowe osoby zaangażowane w realizację projektu z imienia i nazwiska, zaś w punkcie 4.5 (str. 30) dot. zarządzania projektem należy wskazać osoby z imienia i nazwiska „gdy jest możliwe”. Czy można w obu punktach wskazać planowane osoby do zaangażowania w projekt uwzględniając pożądane wykształcenie, doświadczenie i rolę/funkcję w projekcie?

Odpowiedź: Należy postępować zgodnie z instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie. W związku z tym należy wskazać osoby z imienia i nazwiska w przypadku potencjału kadrowo-merytorycznego natomiast przy zarządzaniu należy wskazać z imienia i nazwiska konkretne osoby, o ile jest to możliwe.

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

2. Jakie załączniki należy złożyć wraz z wnioskiem o dofinansowanie?

Odpowiedź: W ramach konkursu wnioskodawca zobowiązany jest złożyć wraz z wnioskiem o dofinansowanie list intencyjny, którego minimalny zakres stanowi załącznik nr 1 do regulaminu konkursu, oraz w przypadku wystąpienia w projekcie pomocy publicznej – załączniki odnoszące się do pomocy *de minimis* określone w par. 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach programów operacyjnych finansowanych z EFS na lata 2014-2020.

Data dodania odpowiedzi: 14.07.2015

3. W związku z planowaniem konkursu na projekt PO WER 4.3, chciałam zapytać, czy jako wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem zagranicznym i ich wdrożenie" można złożyć wniosek o mobilność ponadnarodową nie w całości tożsamą z tą z 4.2? Oczywiście projekt nie bierze udziału z konkursie PO WER 4.2.

Odpowiedź: Konkurs organizowany przez Centrum Projektów Europejskich jest konkursem na projekty współpracy ponadnarodowej, których celem jest "wdrożenie i wypracowanie nowych rozwiązań we współpracy z partnerem". Projekty te muszą spełniać podstawowy warunek, tj. ich cele, rezultaty i produkty wypracowane we współpracy z partnerem ponadnarodowym są powiązane ze współpracą ponadnarodową i pokazują wartość dodaną i efekty takiej współpracy. Muszą też, poza wpisaniem się w określony temat konkursu, realizować co najmniej dwa rodzaje działań ponadnarodowych jak zostało to zdefiniowane w Regulaminu konkursu, a także realizować wymienionych tam sześć faz projektu. Podkreślić należy, jeszcze raz, że efektem projektu musi być wdrożenie określonego, nowego rozwiązania (oczekiwane rozwiązania zostały zdefiniowane przy każdym z siedmiu tematów konkursu). Nowe rozwiązanie oznacza produkty, które w całości, części lub formie nie były dotychczas stosowane w Polsce. Mając na uwadze powyższe wnioski o mobilność narodową, nawet nie w całości tożsame z konkursem na Działanie 4.2, nie spełnia tych warunków.

4. Czy wniosek o dofinansowanie projektu podpisuje tylko Lider czy też partner? W formularzu wniosku jest bowiem miejsce na podpis partnera, wniosek wypełniamy w języku polskim, a partner będzie zagraniczny więc stanowi to pewne utrudnienie ponieważ wymagałoby to przetłumaczenia całego projektu na język angielski.

Odpowiedź: Nie, partnerzy ponadnarodowi nie podpisują się na wniosku o dofinansowanie. Zgodnie z *Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie PO WER*, Rozdział VIII. *Oświadczenia* mówiący, iż „...Wniosek powinna/y podpisać osoba/y uprawniona/e do podejmowania decyzji wiążących w imieniu wnioskodawcy, wskazane/a w punkcie 2.7 wniosku. W przypadku projektów partnerskich (krajowych) w części VIII wniosku dodatkowo podpisują się osoby reprezentujące poszczególnych partnerów. W przypadku projektów współpracy ponadnarodowej wniosku nie podpisują partnerzy ponadnarodowi. Obowiązek opatrzenia wniosku podpisem osoby (osób) wskazanej (wskazanych) w punkcie 2.7 lub podpisem osoby (osób) uprawnionej (uprawnionych) do podejmowania decyzji wiążących w stosunku do partnera projektu nie dotyczy wniosków składanych za pośrednictwem aplikacji SOWA...”. Zatem partnerzy zagraniczni nie podpisują wniosku. Natomiast partnerzy krajowi podpisują również Oświadczenie partnera/ów projektu.

5. Czy wniosek o dofinansowanie podpisuje tylko osoba mająca pełnomocnictwo czy też wymagana jest dodatkowo kontrasygnata Skarbnika Miasta na wniosku?

Odpowiedź: Zgodnie z zapisami Regulaminu konkursu, str. 57 pkt. 6 mówi, iż „..., wniosek jest składany do IOK w wersji papierowej na obowiązującym formularzu, w 2 egzemplarzach opatrzonych podpisem osoby uprawnionej / osób uprawnionych do złożenia tego wniosku zgodnie z zasadami reprezentacji podmiotu (oryginał oraz kopia poświadczona za zgodność z oryginałem albo 2 oryginały)...”. W związku z powyższym, jeżeli regulacje wewnętrzne instytucji wymagają podpisu co najmniej dwóch osób, w tym Skarbnika Miasta, należy stosować zasady reprezentacji obowiązujące w instytucji.

V. POMOC PUBLICZNA

Data dodania odpowiedzi: 28.08.2015

1. Jakie są wymagane załączniki dotyczące pomocy de minimis do wniosku o dofinansowanie w ramach konkursu POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15?

Odpowiedź: W ramach konkursu POWR.04.03.00-IP.07-00-001/15 w przypadku występowania pomocy de minimis, wnioskodawca załącza do wniosku o dofinansowanie właściwe załączniki odnoszące się do pomocy de minimis. Wymagane załączniki zostały wskazane w § 9 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 lipca br. w sprawie udzielania pomocy publicznej oraz pomocy de minimis w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U z 2015 r. poz. 1073), i muszą one być zgodne z wzorami dostępnymi na stronie internetowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (www.uokik.gov.pl).

Wymóg przedłożenia ww. załączników dotyczy tylko tych projektów, w których pomoc de minimis będzie dotyczyć podmiotu wnioskodawcy. W przypadku, gdy pomoc de minimis wystąpi wyłącznie w organizacji partnera i/lub użytkowników, wówczas wnioskodawca nie składa załączników, o których mowa wyżej i nie wypełnia we wniosku o dofinansowanie pól dotyczących pomocy de minimis.

CPE jako IOK dla Działania 4.3 udziela pomocy de minimis wyłącznie beneficjentowi, w oparciu o zawartą z nim umowę o dofinansowanie.

Pełnienie obowiązków podmiotu udzielającego pomocy w zakresie pomocy de minimis w odniesieniu do partnerów i użytkowników spoczywa na beneficjencie zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. 2004 Nr 123 poz. 1291, z późn. zm.) i udzielanie pomocy publicznej zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 lipca br. w sprawie udzielania pomocy publicznej oraz pomocy de minimis w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U z 2015 r. poz. 1073). Zapis taki znajduje się we wzorze umowy o dofinansowanie przewidzianej w konkursie, w § 4. ust 1.

Wprowadzenie takiego zapisu umożliwiają przepisy § 6 rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 lipca br. w sprawie udzielania pomocy publicznej oraz pomocy de minimis w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U z 2015 r. poz. 1073):

„1. Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna mogą być udzielone przedsiębiorcy przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, beneficjenta lub inne podmioty, o których mowa w art. 2 pkt 12 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z późn. zm.4), a także przez partnera projektu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 ustawy, oraz przez podmiot wdrażający instrument finansowy, o którym mowa w art. 28 ust. 2 ustawy.

2. Pomoc de minimis oraz pomoc publiczna mogą być udzielone na podstawie umowy o dofinansowanie projektu, decyzji o dofinansowaniu projektu lub innego dokumentu będącego podstawą jej udzielenia, który określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy publicznej lub pomocy de minimis na rzecz przedsiębiorcy.”

Powyższy fragment rozporządzenia umożliwia udzielanie pomocy de minimis partnerom i użytkownikom rozwiązania w ramach projektu przez beneficjenta na podstawie dokumentu będącego podstawą jej udzielania (np.: porozumienia) określającego szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy de minimis, innego niż umowa o dofinansowanie.

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

2. Czy w projekcie występuje pomoc de minimis, np. kiedy etap testowania rozwiązania jest realizowany przy udziale firm MŚP i ich pracowników, albo kiedy występuje etap wdrażania rozwiązania?

Strona | 27

Odpowiedź: O wystąpieniu pomocy de minimis decyduje to, czy przedsiębiorca (każdy podmiot prowadzący komercyjną działalność, także np.: NGO) w wyniku udziału w projekcie stanie się podmiotem bardziej konkurencyjnym na rynku. Oznacza to, że np. wykorzystanie rezultatu projektu w komercyjnej działalności (np.: nowego narzędzia IT), ale również poprawa działania organizacji (choćby poprzez doskonalenie kompetencji pracowniczych, wzrost sprawności wykonywanych zadań w pracy w wyniku udziału w programie szkoleniowym) wpłynie na wzrost jego konkurencyjności (w przytoczonym przykładzie choćby poprzez lepsze zarządzanie zasobami ludzkimi i zwiększenie efektywności pracowników), a to z kolei przełoży się na zmniejszenie kosztów funkcjonowania podmiotu i być może zwiększenie jego obrotów. Pomoc de minimis może wystąpić niezależnie od etapu realizacji projektu, w którym powyższe korzyści zostaną uzyskane przez przedsiębiorcę.

Data dodania odpowiedzi: 07.08.2015

2. Czy firmy MŚP, które w ramach tematu nr 5 będą objęte wsparciem poprzez instytucję, w której są zrzeszone - związek pracodawców stanowiący sektor NGO - będą traktowane jako objęte pomocą *de minimis*?

Odpowiedź: Pomoc *de minimis* obejmie wszystkie podmioty korzystające ze wsparcia wypracowanego w ramach projektu, niezależnie od sektora, jeżeli wsparcie to oznacza korzyść ekonomiczną dla podmiotu prowadzącego odpłatną działalność.

3. NGO prowadząca również odpłatną działalność statutową polegającą m. in. na prowadzeniu szkoleń i doradztwa składa projekt, którego celem jest usprawnienie działania organizacji jako instytucji szkoleniowej, w wyniku którego zostaną opracowane usprawnienia dot. procesu badania potrzeb edukacyjnych, standardów pracy trenerów, oceny efektów kształcenia, które to działania nie są elementem oferty NGO. Ponadto opracowane w projekcie rozwiązania/model będą publicznie dostępne dla każdego.

Czy można uznać, że taki projekt nie będzie podlegał pomocy publicznej (również pomocy *de minimis*)?

Odpowiedź: W przypadku, gdy NGO prowadzi komercyjne szkolenia to w rozumieniu przepisów dot. pomocy publicznej jest przedsiębiorcą. Każde działanie, które poprawia

organizację przedsiębiorcy (np.: "usprawnienie działania organizacji jako instytucji szkoleniowej") wpłynie na wzrost jego konkurencyjności (choćby poprzez lepsze zarządzanie zasobami ludzkimi, zwiększenie efektywności rekrutacji uczestników przyszłych szkoleń, co przełoży się na zmniejszenie kosztów funkcjonowania podmiotu i być może zwiększenie jego obrotów). Bardziej efektywne wykorzystanie posiadanego potencjału bezpośrednio wpłynie na zwiększenie szans podmiotu co do pozyskania kolejnych klientów na rynku ("usprawnieniom podlegałyby proces badania potrzeb edukacyjnych"), a pośrednio na większą konkurencyjność podmiotu na rynku. Badanie potrzeb edukacyjnych, to element konstruowania nowych ofert odpowiadających na oczekiwania rynkowe. Więc jeśli w projekcie będą usprawniane te procesy, to podmiot będzie działał bardziej efektywnie (angażując mniej czasu i ludzi) przez co zmniejszy swoje koszty. Tym samym pośrednio może proponować usługi po bardziej konkurencyjnych cenach. Podsumowując, brak bezpośredniego wykorzystania "produktu projektu" do odpłatnej usługi nie wyklucza wystąpienia korzyści ekonomicznej dla Wnioskodawcy, który wykorzysta wiedzę projektu do bardziej efektywnego świadczenia usług komercyjnych. W związku z powyższym w opisanym przypadku będzie miała zastosowanie zasada pomocy *de minimis*.

4. Jak oszacować wartość pomocy *de minimis*?

Odpowiedź: Sposobu obliczania wielkości pomocy publicznej reguluje rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu obliczenia wartości pomocy publicznej udzielanej w różnych formach. Wartość pomocy powinna odpowiadać kwocie pieniężnej, jaką podmiot otrzymałby, gdyby otrzymał ją w formie dotacji. W przypadkach nieodpłatnych świadczeń, jak szkolenia czy usługi doradcze wartość pomocy powinna odpowiadać w tym przypadku wartości uzyskanej korzyści, czyli cenie rynkowej danej usługi. Trzeba wówczas ją wycenić w oparciu o stronę kosztową (szczególnie jeśli dana usługa w projekcie nie znajduje swojego odzwierciedlenia na rynku).

Jeśli w ramach projektu podmiot (niezależnie od tego czy jest to sektor MŚP czy np.: NGO) skieruje do udziału w szkoleniu X pracowników, wówczas wycena pomocy powinna pokazać jaką kwotę zapłaciłby, gdyby wysłał tę samą grupę pracowników na szkolenie rynkowe. Jeśli w ramach projektu dodatkowo przedsiębiorca/NGO otrzyma do wykorzystywania określone rozwiązanie, metodę np. wypracowaną w ramach projektu strategię zarządzania wiekiem, wówczas powinien dodatkowo oszacować koszt zakupu/zlecenia opracowania takiego dokumentu na rynku.

W podanym przykładzie należałoby zatem ustalić cenę rynkową szkolenia (np. w oparciu o rozeznanie rynku, czyli 3 przykładowe oferty z rynku (należy zachować dowody potwierdzające dokonanie takiej wyceny na wypadek kontroli ze strony IP), choćby znalezione przez Beneficjenta/Partnera) i na jej podstawie ustalić wielkość pomocy. Natomiast w zakresie wypracowanej w ramach projektu strategii/modelu właściwym wydaje się wyliczenie pomocy w oparciu o koszty jakie poniesiono w ramach projektu na jej wypracowanie. Obowiązek właściwej, rzetelnej i obiektywnej wyceny ciąży na

wnioskodawcy, natomiast IP będzie dokonywało jej weryfikacji i ewentualnej późniejszej kontroli w trakcie realizacji projektu.

Wykonane przez wnioskodawcę wyliczenia będą podlegać weryfikacji ze strony IP.